

Sygn. akt IX U 1645/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołania K. W. (K. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 października 2017 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej K. W. prawo do wypłaty renty rodzinnej za okres (...)

Sędzia

Sygn. akt IX U 1645/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 października 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art. 68 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 83 ust.1ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił ubezpieczonej K. W. (W.) prawa do wypłaty renty rodzinnej za okres od 01.07.2017r. do 31.08.2017r. Zdaniem organu rentowego ubezpieczona w roku szkolnym/akademickim 2016/2017 nie miała statusu ucznia/studenta, ponieważ ubezpieczona uczestniczyła w kursie kwalifikacyjnym, który trwał do czerwca 2017r. i za czas trwania tego kursu otrzymała uprawnienia do renty rodzinnej (prawomocna decyzja z 27.02.2017r.). Organ rentowy dodał, że ubezpieczona status ucznia w Policealnej Szkole Centrum (...) w R., zgodnie z dostarczonym do organu rentowego zaświadczeniem, otrzymała w roku szkolnym 2017/2018, tj. od 01.09.2017r.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się uchylenia decyzji i wypłatę renty rodzinnej za okres od 01.07.2017r. do 31.08.2017r. Ubezpieczona wskazała, że w roku szkolnym 2016/2017 uczestniczyła w kursie kwalifikacyjnym upoważniającym do pobierania renty rodzinnej, który był alternatywą do klasycznego zaliczania roku szkolnego. Ubezpieczona podniosła, że rok szkolny we wszystkich szkołach rozpoczyna się 1 września każdego roku, a kończy się 31 sierpnia następnego roku i renta rodzinna przysługuje przez rok szkolny.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

Ubezpieczona urodzona (...), od 1 października 2015r. do 28 lutego 2017r. była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu.

W dniu 10.02.2017r. ubezpieczona przedłożyła w organie rentowym zaświadczenia z 26.01.2017r. wystawione przez Zespół Szkół (...) w R., iż jest słuchaczką kursu kwalifikacyjnego w zawodzie technik usług fryzjerskich, a programowe ukończenie kursu kwalifikacyjnego nastąpi w VI.2017r.

Organ rentowy decyzją z 27.02.2017r. podjął wypłatę zawieszony renty rodzinnej od miesiąca wstrzymania wypłaty świadczenia – tj. od (...)

Następnie decyzją z 28.06.2017r. organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia od 1.07.2017r.

W dniu 19.09.2017r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o dalszą wypłatę renty rodzinnej i przedłożyła zaświadczenie z 16.09.2017r., wystawione przez Policealną Szkołę Centrum (...) w R., z którego wynika, że ubezpieczona w roku szkolnym 2017/2018, od 15.09.2017r. jest słuchaczem pierwszego semestru Policealnej Szkoły (...), a nauka w studium trwa 2 lata – 4 semestry. Przewidywany czas ukończenia nauki – 30.08.2019r.

Decyzją z 26.09.2017r. organ rentowy przeliczył ubezpieczonej rentę rodzinną od 01.09.2017r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, do 31.08.2019r.

Nadto zaskarżoną decyzją z 12.10.2017r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do wypłaty renty rodzinnej za okres od (...), gdyż zdaniem organu rentowego ubezpieczona w roku szkolnym/akademickim 2016/2017 nie miała statusu ucznia/studenta, ponieważ ubezpieczona uczestniczyła w kursie kwalifikacyjnym, który trwał do czerwca 2017r.

(dowód: akta organu rentowego)

Ubezpieczona ukończyła zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie fryzjer w 2013r., a następnie uczyła się w 2-letnim liceum ogólnokształcącym do 2015r.

W roku szkolnym 2015/2016r. i 2016/2017 ubezpieczona uczyła się w Zespole Szkół (...) w R. na kierunku – technik usług fryzjerskich.

W ramach tej nauki ubezpieczona uczestniczyła w dwóch kwalifikacyjnych kursach zawodowych: wykonywanie zabiegów fryzjerskich oraz projektowanie fryzur. Zajęcia odbywały się od października 2015r. do kwietnia 2017r., w każdym roku z przerwą na okres wakacji letnich. Za okres wakacyjny w roku 2016 organ rentowy wypłacił ubezpieczonej rentę rodzinną.

Ubezpieczona faktycznie uczestniczyła w zajęciach, zgodnie z przewidzianym programem nauczania, umowami zawartymi z (...) Sp. z o.o. w dniach: 2.10.2015r. i 30.10.2016r., a w sierpniu 2017r. z wynikiem pozytywnym zdała egzaminy zawodowe w

formie pisemnej oraz praktycznej i uzyskała świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodach: (...) usług fryzur, Fryzjer.

Centrum Przygotowania Kadr (...) w R. jest placówką niepubliczną kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnopolskim. Działa na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z 7.09.1991r. o systemie oświaty oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 3.02.2006r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy to forma kształcenia ustawicznego uregulowana w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 11.01.2012r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 15.12.2010r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.

Ubezpieczona odbywając naukę w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych w latach 2015-2017 miała status słuchacza, określonego w przepisach ustawy o systemie oświaty.

Po skończeniu nauki w ramach kursów kwalifikacyjnych, o których mowa powyżej, ubezpieczona od 01.09.2017r. podjęła naukę na kierunku rachunków. Od kiedy ubezpieczona pobiera rentę rodzinną, nie miała żadnej przerwy w nauce.

(dowód: akta organu rentowego, dokumentacja dołączona do pisma (...) Spółka z o.o. z 31.01.2018r. w postaci świadectw potwierdzających kwalifikację w zawodzie, Statutu Centrum Przygotowania Kadr (...) w R., umów z 2.10.2015r. i 30.10.2016r., planu zajęć, dziennika k. 16-35 a.s.)

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z treści art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2017r., poz. 1383 ze zm.) dzieci własne mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Art. 101 ust.1 cyt. ustawy przewiduje, że prawo do świadczeń ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa.

W niniejszej sprawie spór pomiędzy stronami sprowadza się do ustalenia, czy ubezpieczona zachowuje prawo do pobierania renty rodzinnej w okresie od (...), gdyż w tym okresie posiadała status ucznia będąc słuchaczem kwalifikacyjnego kursu zawodowego w Zespole Szkół (...) w R., czy też nie, jak to twierdzi organ rentowy.

Wskazać na początku rozważań należy, iż niewątpliwie forma nauki, którą realizowała ubezpieczona w Zespole Szkół (...) w R. w latach 2015-2017 jest przewidziana w ustawie z 7 września 1991 r. O systemie oświaty (Dz.U. z 2017r., poz. 2198 j.t.), jak i w ustawie z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (DZ.U. z 2017r., poz., 59).

Treść art. 4 ustawy Prawo oświatowe wprowadza definicje pojęć, i tak, zgodnie z tymże przepisem ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:

pkt 20) uczniach - należy przez to rozumieć także słuchaczy i wychowanków;

pkt 30) kształceniu ustawicznym - należy przez to rozumieć kształcenie w szkołach dla dorosłych, a także uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych przez osoby, które spełniły obowiązek szkolny;

pkt 31) formach pozaszkolnych - należy przez to rozumieć formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach i ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, a także kwalifikacyjne kursy zawodowe;

Organ rentowy zasadniczo nie kwestionuje tej formy nauki, gdyż do czerwca 2017r. ubezpieczona otrzymywała rentę rodzinną.

Organ rentowy natomiast stoi na stanowisku, że ubezpieczona w lipcu i sierpniu 2017r. nie miała statusu ucznia, gdyż kurs kwalifikacyjny trwał do czerwca 2017r.

Sąd, mając na uwadze wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego, a także bogate orzecznictwo sądowe w tym zakresie, nie podziela prezentowanego stanowiska organu rentowego.

W ocenie Sądu ubezpieczona, w okresie spornym spełniała warunek niezbędny do pobierania renty rodzinnej tj. warunek „nauki w szkole”.

Ubezpieczona faktycznie ukończyła kurs kwalifikacyjny w czerwcu 2017r., co wynika z zaświadczenia Zespołu Szkół (...) w R., ale 25 oraz 26 sierpnia 2017r. uzyskała świadectwa potwierdzające kwalifikację w zawodzie (...) usług fryzjerskich oraz Fryzjer,

i następnie kontynuowała naukę, bo od 15 września 2017r. otrzymała status słuchacza w Policealnej Szkole Centrum (...) w R..

W sytuacji ubezpieczonej istotny jest bowiem zamiar kontynuowania nauki, a taki ubezpieczona niewątpliwie miała i ma, gdyż od początku pobierania renty rodzinnej pobiera naukę nieprzerwanie, a okresy wakacji letnich czy zimowych, pomimo, iż są wolne od zajęć, są częścią tej edukacji, za które przysługuje prawo do renty rodzinnej.

Oceniając jw. Sąd miał na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z 13.05.2014r. (I UK 414/13, OSNP 2015/8/115), że okres pobierania nauki, o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 2 u.e.r.f.u.s., obejmuje nie tylko okres efektywnego uczestniczenia w zajęciach objętych programem nauczania, ale także okres wakacji, urlopu zdrowotnego dla ucznia szkoły średniej czy urlopu dziekańskiego dla studenta wyższej uczelni, jak również przerw w edukacji wynikających ze skreślenia z listy uczniów i ponownego przyjęcia w ich poczet. Bez znaczenia pozostaje przyczyna wydłużenia czasu nauki czy studiowania, ale za niewystarczające należy uznać samo zapisanie się do szkoły lub na studia, jeżeli dziecko nie uczestniczy w żadnych zajęciach, nie pisze prac kontrolnych, nie uzyskuje zaliczeń i nie przystępuje do egzaminów, co ostatecznie powoduje skreślenie go z listy uczniów czy studentów.

Nadto Sąd Najwyższy w wyroku z 24 listopada 2004r. (I UK 3/04, OSNP 2005/8/116) wskazał, iż renta rodzinna przysługuje dziecku uczącemu się w szkole, także w okresach przerw w nauce, niezależnie od tego, czy formalnie zachowało ono status ucznia oraz, iż dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znaczenie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze. Ponadto Sąd Najwyższy podkreślił, iż dla ustalenia obowiązku zwrotu wymagane są świadomość i premedytacja ubezpieczonego co do tego, że pobrał świadczenie bezprawnie. Obowiązek zwrotu świadczenia wypłaconego i pobranego bez podstawy prawnej obciąża więc tego, kto przyjął je "w złej wierze", wiedząc, że mu się nie należy. Sąd Najwyższy podzielił w tym zakresie pogląd prawny wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 11 września 1996 r., III AUr 105/96 (OSA 1997 nr 7-8, poz. 21), że pojęcie nienależnego świadczenia w prawie ubezpieczenia społecznego definiowane jest "z punktu widzenia osoby, która je pobrała"

Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie IIIAUa 907/16 (wyrok z dnia 17.11.2016r.) stwierdzając, że „ przesłankę z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych należy uważać za spełnioną, kiedy osoba ubezpieczona rzeczywiście posiada zamiar kształcenia i swymi działaniami go realizuje. Jedyne warunki,

od jakich uzależnione jest prawo do renty, to kontynuowanie nauki i ograniczenie wiekowe. Wyłączeniu ze świadczenia nie powinny podlegać okresy przypadające na przerwę wakacyjną i zmianę szkoły, o ile występuje ciągłość kształcenia”.

Stanowiska zaprezentowane powyżej tutejszy Sąd w pełni podziela, a odnosząc je do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy stwierdza, iż ubezpieczona miała zamiar kontynuować naukę po 30 czerwca 2017r., o czym bezspornie świadczą zebrane w sprawie dowody.

Mając powyższe na uwadze Sąd, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w wyroku.

SSR del. Renata Stańczak